

Votre Programme Matmidim – Chiour BETH

Semaine du 2 au 6 juillet 2023

Souguia n° 98

ת"סד

Matmidim

Programme d'étude Mondial

Sujet de la semaine :

Yih'oud (3)

La permission de Ba'alah Ba'ir

Dans la Guemarra de Kidoushin nous avons vu que Rabbah pense que lorsque le mari est dans la ville, on ne craint pas le Yih'oud. Tosfot et Rachi sont en Mah'loket si cela concerne seulement le Din de Malkout ou bien si c'est une permission aussi sur le Yi'houd lui-même. De plus, les Psokim discutent sur l'avis de Rachi, s'il interdit complètement le Yihoud ou si c'est juste un interdit a priori ; de même il faudra vérifier si la permission de Tosfot est aussi lékhatehila.

Les Ah'aronim expliquent qu'il y a une différence dans les Richonim pour expliquer la raison de la permission : si c'est une parce qu'elle craint que son mari arrive à l'improviste, ou bien le seul fait qu'il soit présent dans la ville suffit à créer un ressenti qui l'abstient de passer à l'acte. Sur cette base ils développeront une analyse sur les deux H'oumrot émises par le Binat Adam. En outre, l'incidence de cette Mahloket s'exprimera dans les cas où par exemple le métier du mari ou bien la grande taille d'une ville réduisent les possibilités d'arriver à l'improviste.

Enfin, il y a lieu de savoir si cette permission est valable dans le cas inverse où c'est l'épouse qui se trouve dans la ville.

Bon Limoud sur Matmidim !

Tephila avant le Limoud

יְהִי רְצוֹן מִלְּפָנֶיךָ ה' אֱלֹהֵינוּ וְאֱלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ, שְׁלֹא יֵאָרַע דְּבַר תְּקֵלָה עַל יָדֵי, וְלֹא אֶכְשַׁל בְּדַבַּר הַלְכָה, וְיִשְׁמְחוּ בִּי חֲבֵרֵי, שְׁלֹא אֵמַר עַל טָמֵא טְהוֹר וְלֹא עַל טְהוֹר טָמֵא, וְלֹא עַל מִתָּר אָסוּר וְלֹא עַל אָסוּר מִתָּר, וְלֹא יִכְשְׁלוּ חֲבֵרֵי בְּדַבַּר הַלְכָה וְאֶשְׁמַח בָּהֶם. כִּי יִי יִתֵּן חֲכָמָה מִפִּי וְדַעַת וְתְבוּנָה. גַּל עֵינַי וְאֲבִיטָה נִפְלְאוֹת מִתּוֹרָתְךָ

Tephila après le Limoud

מוֹדָה אֲנִי לְפָנֶיךָ יי אֱלֹהֵינוּ וְאֱלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ, שְׁשִׁמְתָּ חֲלָקֵי מִיּוֹשְׁבֵי בֵּית הַמִּדְרָשׁ. וְלֹא שִׁמְתָּ חֲלָקֵי מִיּוֹשְׁבֵי קְרָנוֹת. שְׂאֲנִי מִשְׁפָּכִים וְהֵם מִשְׁפָּכִים. אֲנִי מִשְׁפָּכִים לְדַבְרֵי תוֹרָה וְהֵם מִשְׁפָּכִים לְדַבְרֵי בְטָלִים. אֲנִי עֲמַל וְהֵם עֲמַלִּים. אֲנִי עֲמַל וּמִקְבֵּל שְׂכָר וְהֵם עֲמַלִּים וְאֵינָם מִקְבָּלִים שְׂכָר. אֲנִי רָץ וְהֵם רָצִים. אֲנִי רָץ לְחַיֵּי הָעוֹלָם הַבָּא, וְהֵם רָצִים לְבָאֵר שַׁחַת. שְׁנֵאֲמַר וְאִתָּה אֱלֹהִים תּוֹרְדִם לְבָאֵר שַׁחַת. אֲנִשִּׁי דְמִים וּמְרָמָה לֹא יִחַצּוּ יְמֵיהֶם, וְאֲנִי אֶבְטַח בְּךָ

Programme du dimanche

*L'étude cette semaine est dédiée pour la Réfoua Chéléma de
Avital bat Rivka*

Mahloket Rachi - Tosfot

Revoir la Mahloket entre Rachi et Tosfot. Comment expliquer Rachi ? Déduit-on qu'il interdit complètement le Yihoud même quand Baalah Ba'ir ? Tosfot permettent-ils le Yihoud même a priori ?

תוספות

בעלה בעיר וכו' - פי' בקונטרס אין חוששין להלקות משמע מתוך פירושו הא איסורא מיהא איכא וקשה דאם כן מאי פריך בסמוך על רב יוסף דקאמר שקולו דרגא מתותי ביבי והאמר רבה בעלה בעיר אין חוששין לה משום יחוד ומאי קושיא נהי דמלקות ליכא איסורא מיהא איכא ונראה לפרש אין חוששין כלל משום יחוד ואפילו איסורא ליכא.

תוספות הרא"ש

בעלה בעיר אין חוששין. פרש"י להלקותו, מתוך פירושו משמע שרוצה לומר דלכתחלה אסור, וקשה דבסמוך משמע דשרי דפריך אמאי קאמר שקילו דרגא מתותי ביבי, הילכך נראה לפרש דאין חוששין לאיסור ייחוד ואפי' לכתחלה, ואף על פי שיש ספרים דגרסי בעלה בעיר אין חוששין לה ובההיא דפתח פתוח לר"ה אין בו משום יחוד מ"מ חדא מילתא היא וברוב ספרים גרסינ בתרווייהו אין חוששין וכן בפר"ח.

תלמוד בבלי מסכת קידושין דף פא עמוד א

אמר רבה: בעלה בעיר - אין חוששין משום ייחוד

רש"י: בעלה בעיר וכו' - להלקות דמסתפי מבעל השתא אתי.

ר"ן על הרי"ף:

בעלה בעיר וכו'. להלקות דמסתפי מבעל דילמא השתא אתי:

פני יהושע:

בד"ה בעלה בעיר כו' פירש בקונטרס כו' וקשה דא"כ מאי פריך בסמוך כו' עד סוף הדיבור. ולענ"ד נראה ליישב פירוש הקונטרס דנהי דלכתחלה ודאי איסורא איכא להתייחד אף בבעלה בעיר אפ"ה פריך בסמוך שפיר דהא ודאי ר' ביבי דגברא רבא הוי בלא"ה לא היה מתייחד עם אשתו של ר' יוסף אלא דר' יוסף לחומרא בעלמא אמר שקולו דרגא מתותי ביבי משום דגייס בה שמא יתייחד והיינו דקשיא ליה כיון דבעלה בעיר ליכא חששא כ"כ אף אם עברה ונתייחדה משום דמירתתא מבעלה א"כ כל שכן שאין להחמיר כ"כ בחששא דשמא תתייחד דאפשר דבהכי נמי מירתתא להתייחד שלא ירגיש בה בעלה ומיתגניא באפיה, ועוד דאף אם תתייחד אין כאן חשש לחוש דעבדא איסורא ממש, כן נראה לי:

בינת אדם שער בית הנשים סימן יז (כז) סעיף כז

[...] ונראה לי דאף דהתוספות הקשה על רש"י דאם כן מאי מקשה על ר' יוסף דאמר שקולי דרגא מתותי ביבי והא בעלה בעיר אין חוששין משום יחוד ולדעת רש"י מאי מקשה דנהי דאין מלקין מכל מקום אסור לכתחלה נראה לי דרש"י סבירא ליה דהכי מקשה הש"ס דבשלמא דאם שהיא מתיחדת אסור מדאורייתא שייך לגזור שלא יבוא לידי יחוד אבל כיון שאם בעלה בעיר אין בו יחוד דאורייתא להלקות אפילו אם הוא עמה ביחוד בחדר נעול אלא מדרבנן לכתחלה אסור אם כן לא שייך למיגזר לשקול דרגא שמא ילך וייתחד עמה ואם כן לא קשה מידי קושית תוספות ובזה נראה לי גם כן לתרץ מה שהקשה רש"ל על פירוש רש"י דאיך כתב רש"י בעלה בעיר אין חוששין משום יחוד להלקותו דהא בלאו הכי אין מלקין על היחוד באשת איש ולפי זה לא קשה מידי דאין כוונת רש"י באמת להלקותו אלא כוונת רש"י דאין בו איסור דאורייתא להלקותו דהא דאין מלקין היינו דרבנן תקנו כן לפטרה שלא להוציא לעז:

Les mots du jour à apprendre :

Crainte, inquiétude	חָשָׁשׁ
Il semble	נִרְאֶה
Résoudre	לְיַשֵּׁב

Programme du lundi

L'étude cette semaine est dédiée pour la Réfoua Chéléma de

Avital bat Rivka

Les Psakim

רמב"ם הלכות איסורי ביאה פרק כב הלכה יב

אשת איש שהיה בעלה בעיר אינה חוששת לייחוד, מפני שאימת בעלה עליה, ואם היה זה גס בה כגון שגדלה עמו או שהיתה קרובתו לא יתייחד עמה ואף על פי שבעלה בעיר [...]]

תרומת הדשן סימן רמד

שאלה: הא דאמרינן בעלה בעיר אין חוששין לה משום יחוד, אם קנא לה כבר מאותו האיש ונתייחדה עמו כשבעלה בעיר מי חוששין ליחוד כה"ג או לאו?

תשובה: יראה כיון דקנא לה כבר מאותו האיש חוששין לה משום ייחוד אפי' כשבעלה בעיר, דהואיל וקנא לה ועברה על דעתו חציפותא מיקרי וחוששין לה טפי מבאשה אחרת. וכן מצאתי בתוס' במס' סוטה /פסקי תוס' סוטה כג/ לענין פתח פתוח לרה"ר דקאמר תלמודא דאין חוששין לה משום ייחוד ואי קנא לה כבר חוששין, ונראה דכ"ש לענין בעלה בעיר, הנראה לע"ד כתבתי.

שולחן ערוך אבן העזר הלכות אישות סימן כב סעיף ח

אשה שבעלה בעיר אין חוששין להתייחד עמה, מפני שאימת בעלה עליה. ואם היה זה גס בה, כגון שגדלה עמו או שהיא קרובתו, או אם קינא לה בעלה עם זה, לא יתייחד עמה אף על פי שבעלה בעיר.

חלקת מחוקק על שולחן ערוך אבן העזר הלכות

אישות סימן כב סעיף ח

אשה שבעלה בעיר אין חוששין. עיין ברש"י בקדושין דף פ"א ע"א ובתו' בד"ה בעלה בעיר אין וכו' מה שנחלקו אם אפי' לכתחלה שרי או דוקא בדיעבד ועיין בב"ח:

בית שמואל על שולחן ערוך אבן העזר הלכות אישות

סימן כב סעיף ח

אשה שבעלה בעיר אין חוששין. היינו כשטו' תוס' דליכ' איסור ולרש"י איסור ואין לוקין:

ברכי יוסף אבן העזר סימן כב ס"ק ה

אשה שבעלה בעיר אין חוששין להתייחד עמה וכו'. רש"י (עי' קידושין פא. תוד"ה בעלה) פירש, דאסור להתייחד לכתחילה אף אם בעלה בעיר. [...]

באר הגולה על שולחן ערוך אבן העזר הלכות אישות סימן כב סעיף ח

ל' הרמב"ם והטור ממימרא דרבא דף פ"א ע"א אבל רש"י ור"ן פירש דלכתחלה אסור להתייחד וכ"פ הרב ב"ח:

ב"ח אבן העזר סימן כב

ז אשה שבעלה בעיר וכו'. שם אמר רבא בעלה בעיר אין חוששין לה משום ייחוד ופירש רבינו דהכי קאמר מותר להתייחד עמה וכן נראה מדברי הרמב"ם שפירש כך שהרי גם הוא כתב מפני שאימת בעלה עליה אבל מפרש"י (שם ד"ה בעלה בעיר) משמע דודאי אסור לכתחלה להתייחד עמה אפילו בעלה בעיר אלא דאין חוששין דיעבד אם נתייחדה עם איש להלקותו וס"ל לרש"י דבאין בעלה בעיר אף על גב דאין מלקין אותה שלא תהא מוציא לעז על בניה אבל אותו מלקין דליכא לעז דמאן ידע דבעבורה הוא נלקה וכבר כתבתי בתחלת סימן זה (סעיף ב עמ' קכט ד"ה ומ"ש והמתייחד) דרבינו ס"ל דאף אותו אין מלקין משום לעז ושכן נראה מדברי הרמב"ם אבל הר"ן (לג. סוף דיבור ראשון) כתב בהך מימרא דבעלה בעיר כפירש"י והכי נקטינן דלכתחילה אסורה להתייחד אפילו בעלה בעיר כפירש"י והר"ן ודלא כמ"ש בש"ע (ס"ח) כלשון הרמב"ם דמשמע דאפילו לכתחלה שרי להתייחד כשבעלה בעיר דליתא:

Les deux Houmrot du Binat Adam

חכמת אדם שער בית הנשים כלל קכו סעיף ו

ו אשה שבעלה בעיר אין חוששין להתייחד עמה מפני שאימת בעלה עליה ואם היה זה גס בה כגון שגדלה עמו או שהיא קרובתו ופשיטא כשקינא לה בעלה עם זה לא יתייחד עמה אף על פי שבעלה בעיר ודעת רש"י דלכתחילה אסור אפילו בעלה בעיר (סעיף ח' ובחלקת מחוקק ס"ק י"ב). ונראה לי דדוקא בביתה אין בה משום ייחוד דחוששת שמה יבוא בעלה אבל כשתלך היא לבית אחר אם כן אין אימת בעלה עליה שהרי בעלה אינו יודע היכן היא ואם הלכה ברשות בעלה וכל שכן כשבעלה נתן לה רשות לדבר עם איש אחד דבר סתר ולסגור הדלת, פשיטא דאסור

בית אדם שער בית הנשים סימן יז (כז) סעיף כז

שאלה אשה שבעלה בעיר באיזה ענין מותר להתיחד עמה:

תשובה לפי מה שכתבנו בסימן הקודם דאין איסור יחוד דאורייתא אלא חד בחד והשאר מדרבנן לפי זה יש לסמוך על פי רוב הפוסקים שהביא רמ"א ודינו הכי דאשה שבעלה בעיר אף שמדעת רש"י נראה דסבירא ליה דלכתחלה איסור כבר כתב רש"ל בים של שלמה קידושין דדעת רוב המחברים כתוספות ורמב"ם וסמ"ג דאף לכתחלה מותר ואף שאיש אחד עם אשה אחת הוא דאורייתא וקצת יש לחוש לדעת רש"י מכל מקום בשני אנשים אין להחמיר כלל דהא לדעת רמ"א אפילו אין בעלה בעיר מותר לכתחלה והוא הדין באיש אחד ושתי נשים ואחת מהן בעלה בעיר אין לחוש כלל אפילו לכתחלה:

ואמנם נראה לי דזה דוקא בביתה שדרה אבל אם היא הולכת לבית אחר אף על פי שבעלה בעיר יש בה משום יחוד דבזה לא שייך דמסתפי מבעלה השתא אתי כיון דאינו יודע היכן היא ואמנם הא דאמרין אימת בעלה עליה ליכא למימר דרצה לומר דמשום הכי לא תזנה שמתיירא שמא יבוא הבעל בשעת ביאה דאם כן אם גס בו נמי יהא מותר דמאי שנא אלא נראה לי דהכי פירושו שהיא מתיירא כשיבוא הבעל וימצא שהיא מתיחדת עם איש שאינו גס בה יחשוד אותה דמסתמא זנתה דאם לא כן מאי בעי איש נכרי גבה ושמא יחקור אותה ויודע לו האמת אבל בגס בו לא יחוש הבעל אם ימצא שהיא מתיחדת עמו ואם כן תזנה גם כן דמסתמא מיירי ביחוד ממש דהיינו שהדלת מסוגר ולפי זה כשבעלה נותן רשות להאשה ללכת לבית פלוני ודאי חיישין משום יחוד דאף שיהיה הדלת מסוגר והיא תזנה ויבוא בעלה לא יעלה על דעתו לחקור כיון שברשות הלכה וכל שכן כשבעלה נותן לה רשות לדבר דבר סתר עם פלוני ולהסגיר הדלת דאסור דבזה אין שייך אימת בעלה. [...]

Les mots du jour à apprendre :

Tel que, par exemple	כְּגוֹן
Peut-être, de peur que	שְׂמָא
Vraisemblablement	מִסְתְּמָא

Programme du mardi

L'étude cette semaine est dédiée pour la Réfoua Chéléma de

Avital bat Rivka

La raison de la permission de Baalah Ba'ir et implications

שו"ת שבט הליי חלק ג סימן קפ

(א) בענין בעלה בעיר ועושה מלאכתו בפעקטרי כל היום - ובא לביתו בערב - מהו באותן שעות אם הוי כאין בעלה בעיר.

בעיקר דין בעלה בעיר פליגי בה רש"י ותוס' קידושין פ"א ע"א ד"ה בעלה וכו' - דלדעת רש"י כפי שהבינו התוס' ס"ל דאיסורא מיהא איכא - ולהתוס' אפי' לכתחלה מותר - וכדהתוס' כ' הרמב"ם וכמעט כל הפוסקים והכי פסקין בשו"ע ס' כ"ב ס"ח - איברא הח"מ והב"ש שניהם העתיקו המחלוקת הנ"ל בלי הכרעה - ובטו"ז שם דעתו דגם לרש"י ליכא איסור לכתחלה -

שוב איכא מחלוקת בין רש"י ורמב"ם בטעם בעלה בעיר דלרש"י ודעמי' הטעם משום דהיא מתירא דילמא השתא אתי - אמנם להרמב"ם והשו"ע נראה הטעם משום דאימת בעלה עליה אין זה משום פחד דילמא השתא חזי לה אלא כל שהוא באותה העיר לעולם פחדו עליה והוא ענין רגש טבעי שבהיותו קרוב בעלותו עלי' וכבר העירו בזה גדולי האחרונים - ומה"ט פסק החיד"א בשו"ר ברכה דאפילו אם הגיד לה שמפליג רחוק בעיר וכן ראיתי שהביא בס' דבר הלכה מת"ח גדול בעירינו בשם ס' יד אל' דדבר זה תולה במחלוקת רש"י ורמב"ם הנ"ל בטעם בעלה בעיר - דלרש"י מפליג אסור כמו בין נסך יו"ד ס' קכ"ט ובש"ס עבודה זרה ס"ט - ולרמב"ם מותר דסתמא אמרו בעלה בעיר אין חוששין ולא חלקו - אמנם בס' עזר מקודש באה"ע שם כתב דגם בעיר גדולה כאנטווכיא מותר בעלה בעיר מ"מ

בהודיע לה שמפליג צ"ע - איברא הוא נמשך אחרי טעם רש"י דמשום דמפחדת דילמא אתי נגעו בה יע"ש. ובזמנינו שמדברים דרך טעלעפאן ממקום עבודה להבית ומקום עבודה הוא ברחוק מקום הרבה - לרש"י הנ"ל יוצא חומרא עוד יותר דכיון שהוא מדבר ממרחקים א"כ בודאי אין פחד כלל דיבא פתאום תוך שיעור יחוד - אמנם לדעת הרמב"ם דאימת בעלה עליה גורם, א"כ מכ"ש כשהיא מדברת אתו ושומעת קולו - דבעלותו עליה ביתר שאת - איברא עדיין מסתפינא להקל למעשה בעיר גדולה כניו יורק וכלונדון וכיו"ב - באיכא תרתי דהוא במרחקים וגם עושה בקביעות במקום עבודתו - ומה גם שהרבה פוסקים כתבו דעלינו לכתחלה להחמיר כרש"י דגם בעלה בעיר איסורא איכא - ונוסף לזה דבזמנינו שכיחי פריצים טובא - ויש מהאחרונים סברי דבפריצי לא מהני היתר זה - וכן בלבו גס לא מהני - א"כ בודאי ליעץ להחמיר לכתחלה.

שם חלק ה סימן רג

א.

ס"ח. אשה שבעלה בעיר אין חוששין להתיחד עמה וכו'. אין ספק דלהלכה קיי"ל כתוס' ורוב ראשונים דבעלה בעיר אפילו לכתחלה מותר, ובפרט דט"ז כ' דגם רש"י מודה, **מ"מ לנו לדעת מש"כ ברבינו ירוחם בשם הרמ"ה דמאן דצניעא אפילו בעלה בעיר צריך להתרחק מן הכיעור והדומה.**

הנה ידוע מש"כ בחכ"א כלל קכ"ו ומובא גם בפ"ת, דדוקא כשהיא בביתה יש דין היתר בעלה בעיר, אבל כשהיא הולכת למקום אחר באותה עיר ואין המקום ידוע לבעל יש איסור יחוד דהא לא שייך לומר דמיסתפא השתא אתי, ואף על גב שיש שרצו להתיר גם בזה מכח סתימת לשון הרמב"ם אימת בעלה עליה, דמשמע דאין זה משום פחד דילמא השתא חזי לה, אלא כל שהוא באותה עיר לעולם פחדו עליה, והוא ענין רגש טבעי שבהיותו קרוב בעלותו עליה וכבר העירו בזה בספרי אחרונים, ועיין מש"כ בעניי בשבט הלוי ח"ג סי' ק"פ מ"מ יראה דגם ענין זה לא ברור כ"כ דודאי ענין שמא יבא הבעל שייך בכל הנשים ובכל הזמנים, אבל אימת בעלה עליה בלי הפחד רק משום מרותו שעליה יתכן דלזה צריך מדת מה של צניעות יתרה והכנעה, ומי אמר דשייך בכל הזמנים בכל הנשים ובכל המצבים, וגם אולי גם הסוברים פירוש אימת בעלה כנ"ל ס"ל כן רק בצרוף פחד שמא יבא בעלה ולא היה מהני להתיר גם לכתחילה כסברת רש"י לכן אנו מתירים רק בצרוף ב' הסברות.

וא"כ בבית אחר דליכא פחד בעלה שמא יבא פתאום מנ"ל להתיר, ואף דהמקילים ר"ל סתימת לשון הרמב"ם בעלה בעיר משמע בכל מקום שהיא בין בביתה בין בבית אחרים אין זה הכרח דסתם אשה בבית בעלה מכח היסוד דכל כבודה בת מלך פנימה, ומכח היסוד דאיה שרה אשתך הנה היא באהל שהוא יסוד דאורייתא כמבואר ביבמות ע"ז ע"א לכן פשוט לענ"ד דעלינו להחמיר כהחכמת אדם ודעמי'. [...]

Les mots du jour à apprendre :

Quasiment	כְּמֶעַט
Distance	מְרָק
régularité	קְבִיעוּת

Programme du mercredi

L'étude cette semaine est dédiée pour la Réfoua Chéléma de

Avital bat Rivka

שו"ת אגרות משה אבן העזר חלק ד סימן סה

ז. בדין בעלה בעיר אבל הדבר ידוע שלא יבוא עכשיו.

אם הבעל חבוש בבית האסורין אף שהוא בעיר וברור לה שלא יניחוהו לצאת איזה זמן איכא איסור יחוד, דהא מפורש ברש"י קדושין פ"א ע"א ד"ה בעלה בעיר הטעם דהיתר בעלה בעיר הוא מטעם דמסתפי מבעל השתא אתי, שזה לא שייך כשחבוש בבית האסורין, ועיין בחכ"א כלל קכ"ו בב"א סימן י"ז ד"ה ואמנם שמצד טעם רש"י זה אוסר בהלכה לבית אחר שאיכא איסור יחוד מאחר שבעלה הא לא יבא לשם אף שהוא בעיר וא"כ כ"ש

כשחבוש בבית האסורים שא"א לפניו לבא. ומטעם זה שבמדינה זו נוא יארק כשבעלה הוא בעיר אבל ידוע הוא לה שהלך לקצה העיר שמהבית עד המקום שהלך לשם הוא ערך שעה והחזרה הוא שעה וצריך לשהות שם ערך שעה אסורה ביחוד אם הוא בזמן שא"צ לבא לשם אינשי כגון בלילה או אפילו ביום כשאין דרך אינשי לבא לביתה. וכ"ש באלו שעובדין אצל אחרים ושוהין שם שמונה שעות והדרך לשם וחזרה משם הוא ערך שתי שעות איכא איסור יחוד כשאין דרך אינשי לבא לביתה, אבל אם הוא ברשות עצמו ויכול לבא לביתו כשרוצה לפעמים ליכא איסור יחוד, והוא דבר שנוגע טובא לאינשי לידע זה.

כא. אם איכא ההיתר דבעלה בעיר כשמתייחדת עם אחר ברשותו, ובהולכת למקום אחר ברשותו, וכשאינה בביתה.

בחדוש החכ"א כלל קכ"ו בסעיף ו' כשבעלה נתן לה רשות לדבר עם איש אחד דבר סתר בסגירת הדלת אסור שהרי אין אימת בעלה עליה כיון שנתן לה רשות, לכאורה לא מובן כל כך, דהא משמע כשבעלה בעיר אף שאמר לה שישא שם הרבה זמן נמי ליכא איסור יחוד משום דיש לה לחוש שאף שאמר שישא שם הרבה שעות אפשר שחזר בו לאיזה צורך וגם בלא צורך כי ליכא עליו חיובים שלא לחזור בו ממה שחשב תחלה לעשות, וגם אולי בכוונה אמר לה שיתאחר אף שידע שלא יתאחר, וא"כ גם בנתן לה רשות ליכנס עם פלוני לאיזה חדר ולסגור הדלת הרי יש לה לחוש שמא הבעל יחשוד ויקיש על הדלת שיפתחו לו, ואף אם לא הקיש על הדלת איזה זמן יקיש בכל עת משום דעל זמן גדול יחשוד יותר, שלכן אין להיות איסור יחוד אף בנתן רשות, ורק שייך דינו לאסור כשאמר לה שתסגור את הדלת על משך זמן גדול ולא יצטרכו לפתוח אף כשיקיש על הדלת אז ודאי אסור, דאף שבעלה אינו חושדה התורה הא אסרה לכל אינשי ונשי להתייחד אף לצדיקים, אבל בסתם נתינת רשות מהבעל להתייחד לכאורה אין לאסור דעדיין אימתו עליה.

וכן הא דהלכה ברשות בעלה שכתב החכ"א שאיכא איסור סתירה הוא דוקא כשנתן לה רשות לאיזה מקום שתראה שלא שייך שידע היכן היא נמצאת שיבא לשם שתהא מירתתא, ואף שכיון שהוא בעיר הא אפשר שיזדמן גם הוא לשם לאיזה צורך וגם אפשר שיודע המקומות ששייך שתלך לשם, מ"מ שייך שתסמוך שלא יבין שלכן אסור, אבל כשנתן לה רשות לילך למקום מיוחד לבית והלכה לשם הא יודע לילך לשם ואין להחשיב זה לסתירה, ואף כשנתן לה רשות לשנים ושלשה מקומות מיוחדות שייך שיבא לכל המקומות ויש לה לחוש לזה ואין להחשיב זה לסתירה, ואולי כשנתן רשות לילך לאיזה מקומות תפרש היא שהוא נתינת רשות לכל מקום שתראה אך שאמר לה איזה מקומות לדוגמא שהיא יכולה לילך כשיקשה לה לישיב בבית לבדה משום שסוברת שהבעל אינו חושדה מאחר שלא אסיק שלמקום אחר לא תלך אבל כשנתן לה רשות למקום אחד לא שייך שתחשוב שהוא גם נתינת רשות לכ"מ שתראה, שא"כ יודע הוא דכשיבא ולא ימצאנה ילך למקום שהרשה לה לילך ואין לאסור. ואולי גם החכ"א אינו אלא דוקא בפרטים אלו אף שלא פירש, עכ"פ האיסור לא שייך אלא דוקא בפרטים אלו שכתבתי.

ומש"כ החכ"א דדוקא בביתה ליכא איסור יחוד אבל כשתלך לבית אחר איכא איסור יחוד נמי הוא דוקא כשהלכה למקום שאין רגילה ללכת לשם אבל אם רגילה לילך לשם דכשלא ימצאנה בבית יש לו להבין שהלכה לשם הוא כיוודע המקום שהלכה לשם ואין לאסור, ואולי מובן זה מתוך דבריו שמסיק הטעם שהרי בעלה אינו יודע היכן היא דכשתלך למקום שהיא רגילה הוא כיוודע היכן היא.

ולדינא הנה בדין השלישי מסתבר שאף החכ"א סובר כן ופשיטא שכן הוא למעשה שליכא איסור יחוד כמו בביתה, ובשני דינים הראשונים מסתבר שהחכ"א אסור, אבל לא מסתבר כלל כדבריו אבל כיון שהחכ"א אסור עכ"פ יש להחמיר שלא בשעת הדחק אבל בשעה"ד אין לאסור.

ובנוא יארק וכדומה בעיירות גדולות והולכין לעבודה על זמן שעות הרבה שאינו יכול לחזור לביתו בשעות אלו כבר כתבתי באות ז' שאיכא איסור יחוד וכשהוא ברשות עצמו אף שאינו רגיל לבא בשעות אלו אין לאסור מאחר דיכול עכ"פ לבא כשירצה ורק מצד הריוח וההפסד צריך להיות שם יש לה לחוש דשמא נזדמן לו מי שיהיה שם ויוכל ללכת לביתו וליכא איסור יחוד.

שו"ת מנחת יצחק חלק ט סימן קמב

א והנה ע"ד השאלה בדיני יחוד, אם מהני הא דבעלה בעיר, **היכא דעובד בפאבריק / בבית חרושת, ורק לעתותי ערב בא בלילה בחזרה.**

הנה כאמור אין הזמן גרמא לבאר באריכות, אמנם זה לא כבר יצא ספר חדש, בשמו דבר הלכה על ה' איסור יחוד, (ס"ז' סעי' ד'), הביא מהחז"א, שהקיל בזה, - והנה בצירוף פתח פתוח, היינו שלא נעול במנעל, אף שהדלת סגורה, או שיש לכל בני הבית מפתח להמנעל, דפליגו הפוסקים, אם היו כפתח פתוח לרה"ר = לרשות הרבים, מ"מ בצירוף שניהם בודאי יש להקל.

Les mots du jour à apprendre :

Craint	מִסְתַּיִף
Détail, particulier, individu / excepté	פְּרָט
Etant donné que	מֵאַחַר

Programme du jeudi

L'étude cette semaine est dédiée pour la Réfoua Chéléma de

Avital bat Rivka

Lorsque son épouse est dans la ville

שו"ת אגרות משה אבן העזר חלק ד סימן סה

ו. בדין אשתו משמרתו ובמש"כ הב"ש ס"ק ח'.

בש"ע הוא כמפורש שאשתו משמרתו הוא דוקא כשהיא נמצאת עמו ולא סגי במה שהיא בעיר, מדשינה בלשונו שמצד הבעל איתא /אה"ע/ בס"ב בסעיף ח' אשה שבעלה בעיר אין חוששין להתייחד עמה, וגם מסיק טעם מפני שאימת בעלה עליה, ובאשתו איתא בסעיף ג' אם היתה אשתו עמו ה"ז מותר להתייחד, שעמו הא משמע יותר עמו ממש וגם מסיק הטעם מפני שאשתו משמרתו ולא שייך לשון שמירה אלא כשהיא נמצאת שם. וכן הוא בסעיף ה' לא תתייחד אשה אחת אפילו עם אנשים הרבה עד שתהיה אשתו של אחד מהן שם שג"כ משמע שהוא דוקא כשנמצאת שם ממש. (Suite du Iguerot Moshe facultative)

ודברי הב"ש ס"ח תמוהין דכתב על מה שאיתא בש"ע אפילו עם אנשים הרבה עד שתהיה אשתו של אחד מהן, ואז אשה זו בעלה משמרתה והיא לא תזנה אז השניה בושה ג"כ לזנות, הא מצד האשה שלא תזנה סגי אף שבעלה אינו שם אלא שיהא בעיר, ואם מצד האשה שלא תזנה הוא ההיתר היה סגי בבעלה של אחת מהן בעיר אף שאינו שם. וגם הא הב"ש עצמו כתב אח"כ וכן איש אחד עם נשים רבות מותר כשאשתו עמו הרי גם בב"ש בס"ק זה מפורש דאשתו משמרתו להבעל שלא יזנה, וכמפורש בש"ע בסעיף ג' וכלשון המשנה קדושין פ' ע"ב, וכן מש"כ הב"ש אחר שכתב דעם שתי נשים אסור, כתב ואשה אחת עם אנשים הרבה ואחד מהן הוא בעלה מותר דהא בעלה משמר אותה, תמוה דהא אף כשליכא שם בעלה אבל נמצא בעיר מותרת מפני אימת בעלה, וממילא ליכא איסור יחוד על כולן להב"ש דסובר דכיון שהיא לא תזנה כולן לא יזנו. ודוחק לומר דכוונת הב"ש היא דבין האנשים נמצא אחד שלבו גס בה שלא מהני זה שבעלה בעיר כדאיתא בסעיף ח' אבל כשבעלה מצדה סובר דליכא איסור אף לגייסא ביה. ואולי סובר הב"ש דמאחר דחזינן דמה שבעלה בעיר אינו מועיל כל כך האימה מצד זה להתירה גם לזה שגייסא ביה, ומשמע מרש"י שהוא משום שתאונה לו הוא יותר מסתם איתא לאינשי, דהא פרש"י בקדושין דף פ"א ע"א על הא דשאני ר' ביבי דשושבינתיא הואי, דבעלת ברית לו, דהיינו לרעות וידידות שזהו טעם רק דלכן מתאוה לו ביותר, שלכן כ' גם הרמב"ם פכ"ב מא"ב הי"ב כגון שגדלה עמו או שהיתה קרובתו, וכן הוא בש"ע נמי נראה שהוא מטעם זה דלכן מתאוה לו ביותר, שלתאוה כזו לא מהני האימתא ממה שבעלה בעיר שאינה אימתא כל כך שתמנע בשביל זה מתאוה גדולה. וא"כ אפשר שגם לתאוה כזו לזנות עם הרבה אינשי ובפרוצות לא מהני אימתא כזו דבעלה בעיר, ואין להתיר אלא דוקא כשבעלה הוא ג"כ שם ממש. ומה שהוצרך לזה ולא פי' שכיון שבעלה שנמצא שם לא יזנה מפני שאשתו משמרתו יבושו גם אנשים האחרים לזנות, אולי סובר דאיש פרוץ שגם הוא לא היה נמנע מלזנות לא מהני אף כשנזדמן שהוא אינו יוכל לזנות שימנעו אינשי האחרים מלזנות מצד בושה ממנו, ורק הנשי ימנעו כשאחת מהן לא תזנה, והוא אולי מסברא כי לא ידוע לי ראייה לכאורה וצ"ע.

שו"ת מהרש"ם חלק ד סימן קמח

ומ"ש אם אשתו בעיר אם מותר להתייחד עמו כמו דאמרינן דבעלה בעיר אין בידי הוכחה ומסברא אין להקל מדלא נקט הש"ס גם באשתו בעיר. [א"ה גם י"ל דלפי הטעם שאמרו משום דאימת בעלה עלי' ל"ש זאת באיש דאין אימת אשתו עליו כ"כ ולגבה שייך יותר דמירתת מני' שמא יראה ותאסר עליו].

שו"ת אמרי יוסר חלק ב סימן ט

ח) מה שנסתפק בענין יחוד כשאשתו בעיר אם שייך איסור יחוד וכבר ראו עיניו דברי הב"ש סי' כ"ב ס"ק כ"ב שכ' דמדברי הכ"מ נראה כן דל"ש איסור יחוד כשאשתו בעיר ולשון הב"ש משמע שם דלא פליג עלי' ומכ"מ צע"ג דהא במשנה קידושין בסופו איתא ובזמן שאשתו עמו ישן עמהם הרי בזה נקט לשון עמו דמשמע בבית ורק לענין אשה אמרו בעלה בעיר אין חוששין משום יחוד וכן הוא לשון השו"ע שם ומשמע דרק באשה דאימת בעלי' עלי' ל"ש יחוד כל שבעלה בעיר אבל לגבי איש שאין אימת אשתו עלי' רק דמשמרתו אשתו בזה בעינן עמו. ואולי י"ל דלעולם לגבי איש נמי מהני אף שאין אשתו בביתו דמסתמא תבא תיכף לביתה דכל כבודה בת מלך פנימה ואין דרכה לסבב בשווקים ומסתמא אף שהוא בעיר מקרי אשתו עמו אבל באיש שדרכו תמיד כל היום בחוץ לב' בזה מקרי בעלה בעיר וש"י משום דאימת בעלה עלי' ובאשה כה"ג שהוא כאניות סוחר ודרכה תמיד לסבב בשווקים י"ל דאסור יחוד לבעלה רק מן הסתם באשה כיון שדרכה לבא לביתה תמיד מיקרי אשתו עמו וכן מורה לשון הכ"מ:

Psakim du Rav Eliachiv (facultatif)

הערות הגרי"ש אלישיב מסכת קידושין דף פא עמוד א

בעלה בעיר וכו'. הנה תנן לעיל במשנה **דבאשתו עמו** מותר. דאשתו משמרתו ודעת רוב ראשונים דדוקא כשהיא עמו ממש, כמשמעות לשון המשנה "בזמן שאשתו עמו" אבל אשתו בעיר לא סגי בזה. ומדברי הר"מ משמע דנקט דגם גבי אשתו משמרתו סגי שהיא עמו בעיר. וכתבו האחרונים דגם אם ננקוט כהר"מ אין להתיר אלא מצד שמצוי שתבוא לביתה דכל כבודה בת מלך פנימה. אבל בגוונא שמתייחד במקום שאין מצוי שתבוא אשתו לשם אין להתיר בזה הגם דלענין התירא דבעלה בעיר מהני בכל גוונא.

ונראה דהגם דהתירא דבעלה בעיר מהני אפילו אם זה **חשש רחוק אצלה שבעלה יבוא עתה לביתה**, מ"מ באופן שברור לה שאי אפשר שיבוא ברגעים אלו לביתה, בזה נראה דאין ההיתר של "בעלה בעיר". וכגון אם דיבר עמה בטלפון ממש ברגע זה מקצה אחר של העיר שאי אפשר להגיע משם לביתו בפחות מחצי שעה נסיעה, בזה נראה פשוט דאסור להתייחד עמה [חצי שעה משסיימה את שיחת הטלפון עם בעלה]. אך למשל אם יצא מביתו לתפלת שחרית ומעולם לא קרה שחזר לביתו באמצע התפלה בזה יש ההיתר של "בעלה בעיר" דמכיון דעכ"פ יש אפשרות למעשה שיגיע לביתו אז אימת בעלה עליה. ובזה עדיף ההיתר של "בעלה בעיר" מההיתר של "אשתו משמרתו", דלענין "אשתו משמרתו" גם אם נקטינן כהר"מ הנ"ל לא מהני בציור כזה וכנ"ל דבעינן שיהא אופן שמצוי שתגיע אשתו לכאן.

וידועה דעת החזו"א זצ"ל דהתירא ד"בעלה בעיר" זהו מצד דקים להו לחז"ל דכל שיודעת שהוא בעיר אז אימת בעלה עליה, ואפילו בציור הנ"ל שאי אפשר בשום אופן במציאות שיבוא עתה לביתו. ולדעתי דברי החזו"א זה חידוש, ולדעתי נראה פשוט שיש לאסור בכה"ג [היינו כגון הציור הנ"ל שהבעל דבר עמה בטלפון מקצה העיר]. **ובחכמת אדם** כתב דאם מתייחד עמה לא בבית שלה והבעל אינו יודע היכן היא נמצאת עתה דבזה אין ההיתר של "בעלה בעיר" ולחזו"א גם בכה"ג שרי דסוף סוף אימתו עליה. ונראה לי דיש לאסור בזה כהחכ"א וכמו שכתבנו למעלה דסברת החזו"א זהו חידוש.

[א"ה העולה מזה שיש **ד' דרגות בענין "בעלה בעיר"** [וכן לענין "אשתו משמרתו"].

דרגא א'. שהוא עמה ממש.

דרגה ב'. שאינו עמה ממש אבל מצוי ושכיח שיבוא בשעה כזו לביתו.

דרגה ג'. שלא שכיח כלל שיבוא לביתו בשעה כזו אך עכ"פ מצד המציאות יש לו דרך לבוא עתה לביתו.

דרגה ד'. שאין לו עתה שום דרך במציאות ליכנס עכשיו לביתו.

והנה לענין התירא ד"בעלה בעיר" לפי דעת החזו"א זצ"ל מותר בכל ד' הדרגות הנ"ל. ולהנ"ל מותר רק בדרגות א' ב' וג' הנ"ל.

ולענין התירא ד"אשתו משמרתו" לדעת רוב ראשונים לא הותר אלא בדרגא א' הנ"ל היינו כשהיא "עמו" ממש, ולדעת הכ"מ [לפ"מ דנקטו האחרונים בשיטתו הותר גם בדרגה ב' הנ"ל].

Les mots du jour à apprendre :

Garde, veille (fem)	מְשֻׁמְרֵת
Se trouve	נִמְצָא
Immédiatement	תְּיָכֶף

Biographies

Hokhmat Adam - חכמת אדם

Rabbi Avraham ben Yehiel Mikhal Dantsiguer est né à Danzig en Pologne en 1748 dans une famille de Rabbanim importants. Il a étudié à la Yeshiva de Prague et auprès de Rav Yehezkiel Landau – le Noda Bihouda. Il décline un poste à Vilna et gagne sa vie en exerçant le métier de marchand, mais plus tard, après une perte importante de ses biens, il y acceptera la fonction de Dayan jusqu'à ses derniers jours en 1820.

Il est l'auteur d'ouvrages Halakhiques très importants : le H'ayé Adam, conclusions sur les parties du Orah Haim du Choulhan Aroukh (mais dans un ordre différent). Il développe ses explications dans le Nishmat Adam. Le livre H'okhmat Adam porte sur la partie Yoré Déa, avec ses développements dans le Binat Adam.

L'influence de ses psakim est très importante notamment en Europe, et devient une référence régulière pour le Mishna Broura. Il est aussi l'un des trois piliers utilisés par le Kitsour Choulh'an Aroukh.

H'elkat Méh'okek - חלקת מחוקק

Rabbi Moshé ben Itsh'ak Yehouda Lima est né en Lituanie au début du 17ème siècle. Il était le binôme de Rabbi Achil de Cracovie et fut Rav Kehila en Lituanie pendant plusieurs années. En 1650 environ il devient le Rav de Vilna. Parmi ceux qui l'entourent alors dans son Beit Din on peut compter le célèbre Rabbi Chabtay Cohen (le Chakh). Plusieurs années plus tard il se déplace pour devenir le Rav de Brisk, où il décèdera vers 53 ans environ en 1657.

Il était considéré comme un des Guedolei Hador. Mais c'est essentiellement son ouvrage le H'elkat Meh'okek qui lui fait gagner sa notoriété exceptionnelle, commentant le Choulh'an Aroukh sur Even Haezer, et devient ainsi l'un des deux principaux commentaires avec le Beit Shmouel dans ce domaine.

Liste des 98 Souguiot étudiées sur Matmidim

Souguiot de Brah'ot			Souguiot sur les H'aguim
1. Birkot Hatorah	14. Brah'a sur un interdit	33 -34. Birkat Hagomel	Hanouka 8. Emplacement de la Hanoukia 44. Ner Ich oubeto 45. Ner Ich oubeto (2) Pourim 16. Michloah' Manot et Matanot Laevyonim 85. Zakhor et Méh'iyat Amalek Pessah 20. Biour H'amets 58. Bedika des miettes 86. 87. 88. Vente du Hamets Sefirat Haomer 21. Un seul grand compte 89. 90. Un enfant qui devient adulte au milieu de la Sfirah Roch Hachana 35. Les trois Livres Soukot 36. Mitstaer
2. Choméa Kéoné	15. Anigrone	38. Chéhéh'éyanou sur un nouveau fruit	
3. Arévout	17. Birkat Haguefen	39. Chéhéh'éyanou sur un nouveau Keli	
4. Kavana dans le Chema	18. Natei Inchei	40. Chéhéh'éyanou sur les Mitsvot	
5. Position pour le Chema	19. Birkat Haréah'	41. Hatov Véhamétiv sur le vin	
6. Méah Brah'ot	22. Les jus	42. Cheva Brah'ot (1)	
7. Amen Yetoma	23. Trima	43. Cheva Brah'ot (2) – Panim H'adachot	
9. Les quantités pour les Brah'ot	24. Pat Kisnin (1)	46. Birkat Halevanah	
10. Les Brah'ot de consommation	25. Pat Kisnin (2)	47-49. H'azarat Hachats'	
11. Brah'a Chééina Tsrih'a	26. Les Apéritifs		
12. Ikar Vétafel	27-31 Zimoun		
13. Mééin Chaloch	32. Tefilat Haderekh		
Souguiot générales			
37. Bal Tossif	54. Mitsvot lav lihanot nitanou	71. 72. Haossek Bamitsva	
50. Tokh Kédé Dibour	55-56. Mitsvat Assei	Patour Minhamitsva	
51-52. Ein Chaliah' Lidvar Avera	Chehazman grama	89. 90. Les actions de l'enfant	
53. Mitsva bo yoter Mibichlouh'o	57. Zerizim makdimim lemitsvot		
Chabbat – Melekhet Mah'chevet			
59. 60. 61. Mit'assek	65. à 68. Psik Récheh	75. 76. 77. 78. 79. Grama	
62. 63. 64. Davar Chééno Mitkaven	69. 70. Melakha chééina tsrikha légoufah	80. Chinouy	
Chabbat – Les Derabanan	Hachkafa- pensée juive	Yorei Dé'ah	
91. 92. 93. 94. 95. Réhitsa BéChabbat VéYom Tov	81 à 84. Tsaar Baalei Haim	73. 74. Maaser sur les gains 96. 97. 98. Yih'oud	